

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **T. I.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Policie ČR, Městské ředitelství policie Brno**, se sídlem Cejl 4/6, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 6. 2017, č. j. 31 A 27/2016 - 115,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 6. 2017, č. j. 31 A 27/2016 – 115, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobou podanou dne 10. 3. 2016 ke Krajskému soudu v Brně se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného a navrhl, aby soud rozhodl, že zásah spočívající v odnětí žalobcova mobilního telefonu a jeho následném zadržování byl nezákonný.

[2] V žalobě žalobce popsal skutkový stav tak, že byl dne 26. 2. 2016 jako řidič motorového vozidla zastaven hlídkou Policie České republiky, jelikož při jízdě telefonoval a neměl zapnutý bezpečnostní pás, čímž se měl dopustit přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v relevantním znění (dále jen „zákon o silničním provozu“). Žalobce odmítl věc řešit blokovou pokutou a požádal o její projednání ve správním řízení. Následně byl policisty podle § 34 odst. 1 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii ČR“), vyzván k vydání svého mobilního telefonu. Žalobce nejprve odmítl výzvy uposlechnout, když byl však policisty poučen o možnosti jeho odebrání podle § 34 odst. 2 zákona o Policii ČR, telefon vydal. K prokázání skutkového stavu navrhl žalobce provést v řízení před krajským soudem důkaz videozáznamem z osobních kamer zasahujících policistů i palubní kamery jejich vozu a výsledkem svědkyně L. Ř., se kterou v průběhu silniční kontroly telefonoval.

[3] Žalobce namítal, že popsané jednání policistů představovalo nezákonný zásah, protože předmětný telefon nebyl věcí důležitou pro řízení ve smyslu § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR a jeho hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Svou argumentaci žalobce podepřel zejména odkazem na Zprávu o výsledku šetření veřejného ochránce práv ze dne 16. 4. 2013, sp. zn. 7715/2012/VOP/MK (dále jen „zpráva VOP“), podle níž mobilní telefon není věcí důležitou pro řízení o přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu, neboť nemůže přispět k naplnění účelu řízení.

[4] Žalobce argumentoval tím, že podle zprávy VOP z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že v obdobných případech se za dostačující důkaz považuje konzistentní výpověď policistů, přičemž další důkazy nebývají vyžadovány, odnětí mobilního telefonu tak bylo zcela nadbytečné, a proto neproporcionální. Dále žalobce s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010 – 86 (všechny zde zmiňované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), poukázal na to, že odnětí telefonu bylo kontraproduktivní, jelikož se tak zasahující policisté mohli seznámit s jeho signifikantními znaky. Případný popis telefonu podaný policisty proto nemohl doložit věrohodnost jejich svědeckých výpovědí. Žalobce poukázal na závěry ze zprávy VOP, podle kterých je skutečná využitelnost odňatého mobilního telefonu pro dokazování mizivá, jelikož správní orgán na něm nemůže např. zobrazit data o historii hovorů, neboť se jedná o informace chráněné listovním tajemstvím. Dále žalobce zdůraznil, že i kdyby žalovaný, resp. správní orgán vedoucí přestupkové řízení, mohl data o historii hovorů z telefonu získat, jde toliko o nepřímý důkaz, jelikož hovor mohl být realizován přes „handsfree“. Žalobce dodal, že data o historii hovorů lze získat rovněž bez zásahu do jeho práv přímo od operátora. Jestliže je podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 126/2015 – 42, excesivním zásahem do práv kontrolované osoby lustrace jejího mobilního telefonu, pak je dle žalobce tím spíše excesem jeho odnětí.

[5] Dále žalobce konstatoval, že i kdyby byl mobilní telefon věcí důležitou pro řízení, byla jeho hodnota v nápadném nepoměru k povaze projednávaného přestupku. Na podporu svého názoru žalobce odkázal na závěrečné stanovisko VOP (ze dne 26. 6. 2013, sp. zn. 7715/2012/VOP/MK) v již zmiňované věci, kde VOP uvádí, že při posuzování hodnoty mobilního telefonu není možné vycházet pouze z jeho tržní ceny, nýbrž je třeba vzít v úvahu i skutečnost, že telefon obsahuje osobní údaje a je prostředkem komunikace i pracovním nástrojem.

[6] Žalobce v žalobě dospěl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS, k závěru, že byl zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního orgánu, který není správním rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti němu, jednalo se proto o zásah správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s.

[7] Krajský soud nejprve usnesením ze dne 6. 4. 2016, č. j. 31 A 27/2016 – 21, žalobu odmítl, neboť shledal, že z jejího odůvodnění vyplývá, že k tvrzenému zásahu mělo dojít v souvislosti se zásahem policejního orgánu, který vystupoval a jednal v pozici orgánu činného v trestním řízení, nikoliv správního orgánu a správnímu soudu tak nepřísluší pravomoc k přezkumu jeho úkonu. Proti uvedenému usnesení se žalobce bránil kasační stížností podanou k Nejvyššímu správnímu soudu, který rozsudkem ze dne 11. 8. 2016, č. j. 5 As 87/2016 – 55, napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru, že k odnětí a zadržení mobilního telefonu žalobce došlo dle § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR v souvislosti s šetřením přestupku dle § 125c zákona o silničním provozu a policisté tedy jednali v rámci výkonu veřejné správy; tvrzený zásah tak podléhá přezkumu ve správním soudnictví.

pokračování

[8] Následně krajský soud přistoupil k věcnému projednání žaloby, kterou zamítl rozsudkem ze dne 21. 6. 2017, č. j. 31 A 27/2016 – 115. V odůvodnění rozsudku vzal soud za prokázané, že k označenému zásahu došlo v příčinné souvislosti s žalobcem spáchanými přestupky, z nichž byl uznán vinným a byla mu uložena pokuta ve výši 2000 Kč rozhodnutím Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 5. 8. 2016, č. j. ODSČ – 10907/16-27, které bylo potvrzeno rozhodnutím Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 14. 2. 2017, č. j. JMK 24864/2017. Soud konstatoval, že v přestupkovém spise je založen úřední záznam o vydání věci a potvrzení o předání věci, obojí podepsané žalobcem, z čehož je jasné patrné, že žalobce vydal mobilní telefon podle § 34 odst. 1 zákona o Policii ČR jako věc důležitou pro řízení o přestupku.

[9] Krajský soud neshledal tvrzené porušení § 34 zákona o Policii ČR. Předmětné ustanovení upravuje zákonné omezení vlastnického práva, přičemž pro daný postup byly dány zcela relevantní a dostatečné důvody a s přihlédnutím k okolnostem případu se jednalo o zásah přiměřený účelu, kterým bylo zabránění dalšímu páčání přestupku v silničním provozu. Soud dále uvedl, že předmětný postup mohl mít bezprostřední souvislost s následným objasňováním přestupku. Jednalo se o postup účinný, který v dané situaci dosáhl svého účelu. Dále soud uvedl, že respektuje diskreci policejního orgánu ohledně volby postupu v daném případě. Soud konstatoval, že provedení předmětného úkonu bylo stručně, avšak dostatečně odůvodněno v úředním záznamu. Soud nepřisvědčil námitce žalobce, podle níž byla hodnota telefonu v nápadném nepoměru k povaze přestupku, jelikož hodnota telefonu nebyla nikterak konkrétně odůvodněna, pouhý odkaz na výklad podaný VOP nepovažoval soud za dostačující odůvodnění. Argumentaci výše zmíněnou judikaturou Nejvyššího správního soudu označil soud rovněž za nepřipadnou s odůvodněním, že se váže k individuálnímu posouzení konkrétních případů. Soud proto shledal žalobu nedůvodnou.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[10] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[11] Stěžovatel vyjádřil nesouhlas se závěrem soudu, podle kterého byl předmětný zásah souladný se zákonem a přiměřený sledovanému účelu.

[12] Stěžovatel nejprve zrekapituloval svou žalobní argumentaci, přičemž zdůraznil především námitku, podle níž nebyl zabavený telefon věcí důležitou pro řízení, uvedl, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je v obdobných případech dostatečným důkazem svědecká výpověď policistů, a dodal, že ani v nyní projednávané věci správní orgán příslušný k projednání přestupku telefon nikterak nepoužil a vrátil jej stěžovateli ještě před zahájením správního řízení, přesto byl stěžovatel uznán vinným.

[13] Dále stěžovatel provedl test proporcionality předmětného zásahu policistů, přičemž vyjádřil názor, že zásah neobstojí ani v jednom z kroků testu. Stěžovatel uvedl, že zásah nebyl vhodný k dosažení vytyčeného cíle, neboť nepřinesl, ani nemohl přinést, žádné zjištění ve vztahu k dokazovanému přestupku, protože správní orgán nemohl s ohledem na ochranu osobních údajů a listovního tajemství získat data z přístroje a neexistuje způsob, jak by ohledáním věci mohlo být prokázano, že stěžovatel telefon držel v průběhu jízdy. Dle stěžovatele bylo možno dosáhnout sledovaného cíle šetrnějším způsobem, zejména svědeckou výpovědí policistů a případným vyžádáním záznamů o telekomunikačním provozu přímo od operátora. Stěžovatel označil zásah za nepřiměřený jeho účelu s ohledem na významnou úlohu mobilního telefonu

v životě současného člověka. Argumentoval, že mobilní telefon je nejen komunikačním prostředkem, ale i pracovním nástrojem, a uvedl řadu běžných životních situací, při kterých hraje svou roli, např. využití GPS navigace při cestování, provádění plateb nebo používání kalendáře pro zaznamenávání sjednaných schůzek a dalších důležitých termínů. Stěžovatel vyjádřil názor, že většinová populace by odebrání mobilního telefonu na dva dny považovala za horší trest, než nejvyšší pokutu, která mohla být za předmětný přestupek uložena.

[14] Za nesprávný označil stěžovatel závěr soudu, podle něhož nedoložil, že hodnota telefonu byla v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Odkázal přitom na stanovisko VOP, dle kterého hodnota mobilního telefonu není dána jeho tržní cenou, nýbrž především jeho subjektivní hodnotou pro uživatele. Stěžovatel přitom v žalobě specifikoval, jakým způsobem telefon používá a v čem je pro něj důležitý, když uvedl, že zde má uloženy mimo jiné poznámky k bakalářské práci, kterou musí odevzdat, a obchodní kontakty.

[15] Konečně stěžovatel nesouhlasil ani se závěrem soudu, dle něhož hodnota mobilního telefonu nebyla ve zjevném nepoměru k povaze přestupku.

[16] Stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[17] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s odůvodněním rozsudku krajského soudu. Uvedl, že odňatý mobilní telefon byl pro řízení o přestupku důležitý jakožto důkazní prostředek, bez něhož by se správní orgán příslušný k projednání přestupku mohl dostat do důkazní nouze. Podle žalovaného již samotné zajištění telefonu a jeho okolnosti jsou indiciemi, že předmětný přestupek byl spáchán. Přestože svědectví policistů bývá v obdobných případech dostačujícím důkazem, bylo s ohledem na zásadu materiální pravdy na místě získat i jiné důkazní prostředky. Kdyby stěžovatel nebyl přistižen s mobilním telefonem, lze si dle žalovaného stěží představit, že by mu mohl být odňat, neboť policisté nemají žádnou motivaci odejmout komukoliv telefon, s nímž nebyl spáchán přestupek, což samo o sobě dokládá, že přestupek byl spáchán. Žalovaný zdůraznil, že na rozdíl od důkazní hodnoty svědecké výpovědi se hodnota telefonu jakožto důkazního prostředku časem nesnižuje. Správní orgán potřebuje veškeré indicie, které mu umožní objasnit stav věci, a je na něm, které z nich následně vybere jako relevantní.

[18] Žalovaný dále konstatoval, že zasahující policisté nemohli předem vyloučit možnost uložení sankce propadnutí věci nebo jejího zabránění ve správním řízení.

[19] Žalovaný vyjádřil nesouhlas se závěry prezentovanými ve zprávě VOP. Podle žalovaného VOP nezohlednil důkazní hodnotu samotného zjištění existence telefonu. Odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 126/2015 – 42, považoval žalovaný za irelevantní, jelikož se týká rozhodování o vině a trestu za přestupek, zatímco nyní posuzovaným úkonem policisté pouze zajišťovali důkazní prostředky pro budoucí správní řízení.

[20] Test proporcionality provedený stěžovatelem označil žalovaný za účelový. Již zjištění existence telefonu je způsobilé přispět k prokázání viny, zásah tedy splňuje kritérium vhodnosti. Dále žalovaný uvedl, že dokazování pouhou výpovědí policistů sice je možné, nicméně v některých případech je vhodné jej doplnit o další důkazní prostředky. Skutková podstata přestupku je naplněna toliko držením mobilního telefonu v průběhu řízení, nikoliv uskutečněním hovoru, k němuž mohlo navíc dojít přes handsfree. Kritérium potřebnosti proto žalovaný rovněž označil za naplněné. K požadavku přiměřenosti žalovaný uvedl, že chápe důležitost mobilního telefonu pro stěžovatele, nicméně v tomto případě převáží zájem na zajištění důkazního

pokračování

prostředku pro řízení o přestupku. Důležitost telefonu pro svou osobu měl stěžovatel projevit již v průběhu zásahu; podle názoru žalovaného v dnešní době není nikterak problematické si dočasně pořídit nový telefon.

[21] K námitce, podle níž je hodnota telefonu ve zjevném nepoměru vůči povaze přestupku a zásah byl nepřiměřený, žalovaný poznamenal, že stěžovatel neuvedl žádnou argumentaci, z níž by si bylo možné činit úsudek o hodnotě telefonu, zejména neuvedl cenu telefonu či informace o cenových relacích na trhu.

[22] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[24] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[25] Podle § 82 s. ř. s. se může soudní ochrany domáhat každý, „kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno“, a to i deklaratorní žalobou, tedy žalobou na určení, že zásah byl nezákonný. Zdejší soud již dříve, zmiňovaným rozsudkem ze dne 11. 8. 2016, č. j. 5 As 87/2016 – 55, postavil na jisto, že jednání, které je předmětem tohoto řízení, je zásahem správního orgánu v smyslu § 82 s. ř. s., kterým byl stěžovatel přímo dotčen na svých právech. Spornou zůstala „pouze“ otázka zákonnosti postupu policistů.

[26] Čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR stanoví, že státní moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Z potvrzení o odebrání mobilního telefonu ze dne 26. 2. 2016, č. j. KRPB-50020-1/PŘ-2016-060214, vyplývá, že policisté při provádění předmětného zásahu jednali na základě § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR. Dle tohoto ustanovení je policista oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, jestliže jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.

[27] Povinnost prokázat, že odňatá věc je důležitá pro řízení o přestupku, tíží žalovaného. Žalovaný odnětí telefonu odůvodnil v protokolu o oznámení přestupku ze dne 26. 2. 2016 pouze tím, že telefon je věcí, která usnadní dokazování přestupku, přičemž však nespécifikoval, jaký přínos pro dokazování by mohl odňatý telefon mít.

[28] Závěr krajského soudu, že účelem předmětného zásahu bylo zabránění dalšímu páchání přestupků, je nejen zcela nepodložený, ale i věcně nesprávný. Mezi stěžovatelem a žalovaným nebylo sporu o tom, že účelem odnětí telefonu bylo zajištění důkazního prostředku pro přestupkové řízení, je proto s podivem, že krajský soud dospěl k závěru, že účel zásahu byl zcela jiný. Navíc nelze opomenout, že § 34 odst. 1 zákona o Policii ČR stanoví podmínky, za nichž je policista oprávněn vyzvat osobu k vydání věci. Je tomu tak výhradně v případech, kdy lze mít

za to, že může být v řízení o přestupku uloženo propadnutí či zabrání věci, nebo pokud jde o věc důležitou pro řízení o přestupku. Zabránění dalšímu páčání přestupků nelze podřadit pod žádný z uvedených důvodů, takto odůvodněné odnětí věci by proto bylo nezákonné.

[29] Tvrzení žalovaného, že zasahující policisté nemohli předem vyloučit možnost uložení sankce propadnutí věci nebo jejího zabrání ve správním řízení se jeví jako účelové, jelikož v protokolu o oznámení přestupku ze dne 26. 2. 2016, č. j. KRPB-50020-2/PR-2016-060214, žalovaný přímo uvádí, že k zabrání telefonu přistoupil s odůvodněním, že jde o věc, která usnadní dokazování přestupku. I toto sporé zdůvodnění zvoleného postupu dává jasně najevo, že správní orgán postupoval na základě § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR, nikoliv písm. a) téhož ustanovení.

[30] Vzhledem k uvedenému považuje Nejvyšší správní soud za jediný skutečný důvod odnětí telefonu v předmětném případě zajištění důkazního prostředku pro řízení o přestupku. Zákonným podkladem pro napadený postup policistů byl tedy pouze § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR, policisté proto při předmětném zásahu mohli postupovat pouze v mezích tohoto ustanovení.

[31] Je pravdou, že při zajišťování důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem ve smyslu § 58 odst. 2 zákona o přestupcích si žalovaný rovněž musel počínat tak, aby přešel případné budoucí důkazní nouzi správního orgánu příslušného pro vedení přestupkového řízení, a proto mohl zajistit i důkazní prostředky, které následně v řízení správní orgán nevyužil, neboť nelze vyloučit, že až následně během řízení vyšlo najevo, že jejich provedení není nezbytné. Skutečnost, že v praxi k prokázání obdobného přestupku obvykle postačují svědectví policistů (k tomu viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70, ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011 - 47, ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008 – 42, ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 - 114, nebo ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 – 63) proto sama o sobě nevyklučuje možnost zajištění dalších důkazních prostředků. Dokonce ani okolnost, že stěžovatel byl ze spáchání předmětného přestupku pravomocně uznán vinným i bez použití odňatého telefonu jako důkazu či že mu správní orgán telefon vrátil již před zahájením přestupkového řízení, nezakládá bez dalšího nezákonnost zajištění věci.

[32] Pokud však policie využije k zajištění důkazního prostředku postupu dle § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR, který ji opravňuje za určitých okolností omezit práva osob v zájmu zajišťování důkazních prostředků pro pozdější přestupkové řízení, je třeba zhodnotit, zda vůbec má zajišťovaná věc potenciál být v daném případě důkazním prostředkem. Pokud věc nedokládá žádnou ze skutečností rozhodných pro řízení, nemůže posloužit jako důkaz a nelze ji tedy v souladu s uvedeným ustanovením odejmout.

[33] Přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu, pro nějž byl stěžovatel stíhán, spočívá v tom, že řidič vozidla drží při řízení v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení.

[34] Dle § 51 odst. 1 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Nejvyšší správní soud připouští, že není zcela vyloučeno, aby mobilní telefon sloužil jako jeden z nepřímých důkazů spáchání předmětného přestupku, nicméně je třeba dodat, že jeho využitelnost bude zpravidla v tomto ohledu velmi malá, neboť jak vyplývá z vyjádření žalovaného, zajištění telefonu dokazuje toliko jeho přítomnost ve voze v době spáchání přestupku. Ta však sama o sobě není nikterak překvapivá, v dnešní době by dokonce bylo překvapivější, pokud by řidič u sebe žádný telefon neměl. Existence telefonu sama o sobě,

pokračování

ani jeho přítomnost v automobilu, nevyovídá nic o tom, zda s ním řidič při jízdě manipuloval, či nikoliv, proto nemůže být přímým důkazem spáchání předmětného přestupku. Lze však v obecné rovině připustit, že v kombinaci s dalšími důkazy, např. s údaji o telekomunikačním provozu na předmětném telefonním čísle jakožto dalším nepřímým důkazem prokazujícím, že v rozhodném čase byl z příslušného telefonního čísla realizován hovor, přítomnost mobilního telefonu může do určité míry podpořit věrohodnost výpovědí policistů, jsou-li obviněným z přestupku zpochybňovány.

[35] V daném případě nebylo možné zcela vyloučit, že se policisté v době odnětí telefonu mohli legitimně domnívat, že může posloužit jako nepřímý důkaz pro pozdější přestupkové řízení, byť se tak nakonec nestalo. Je ovšem jejich pochybením, že v záznamu o odnětí mobilního telefonu alespoň stručně nezdůvodnili, proč se tak domnívali. Navíc je třeba za účelem posouzení zákonnosti daného zásahu v souladu s § 34 odst. 2 zákona o Policii ČR též zvážit, zda hodnota odňatého telefonu nebyla v tomto případě v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

[36] Nejprve je třeba zdůraznit, že předmětné ustanovení hovoří o „nápadném“ nepoměru, tedy o nepoměru, který je zcela zřejmý, není proto na místě trvat na přesném vyčíslení hodnoty věci. Krajský soud pochybil, když označil příslušnou žalobní námitku za nedůvodnou s odůvodněním, že stěžovatel nedoložil informace o ceně telefonu a argumentoval pouze odkazem na stanovisko VOP v obdobné, avšak jiné věci. Pro úplnost lze dodat, že stěžovatel neargumentoval v otázce hodnoty svého mobilního telefonu pouhým odkazem na stanovisko VOP, naopak svou argumentaci konkretizoval, když zdůraznil význam předmětného telefonu spočívající v uložených pracovních kontaktech a poznámkách k bakalářské práci.

[37] Lze přisvědčit názoru VOP citovanému též v žalobě, podle něhož nelze hodnotu telefonu ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o Policii ČR redukovat pouze na jeho tržní či pořizovací cenu, neboť pro jeho vlastníka daleko větší hodnotu než samotné zařízení mají data, která jsou v něm uložena a jejichž i jen dočasná ztráta představuje citelný zásah do života uživatele telefonu, který přichází o seznam svých soukromých i pracovních kontaktů, kalendář s poznámkami a další denně využívané informace. Opatření jiného náhradního telefonu sice v dnešní době není nikterak složité, nicméně osoba zůstává odříznuta od svých dat uložených přímo v telefonu. Při posuzování hodnoty telefonu je tedy třeba vedle ceny samotného zařízení zohlednit též osobní význam v něm uložených dat pro jeho vlastníka, resp. uživatele, zvláště za situace, kdy vlastník telefonu přímo argumentuje jejich mimořádným významem.

[38] Při posuzování povahy přestupku je třeba hodnotit jeho typovou závažnost přisuzovanou mu zákonodárcem i individuální okolnosti jeho spáchání v konkrétním případě, např. lze zohlednit zvláště nebezpečný způsob spáchání přestupku v konkrétním případě. Při posuzování typové závažnosti přestupku lze vyjít z výše a druhu sankcí, které jsou s ním dle zákona spojeny. Výši sankce však nelze vnímat jako jakousi kvantifikaci závažnosti přestupku. Závěr o poměru hodnoty věci vůči povaze přestupku proto nelze učinit srovnáním hodnoty odňaté věci s maximální výměrou pokuty, kterou lze za předmětný přestupek uložit, jak naznačuje stěžovatel. Výše a druh sankce sice odráží závažnost, jakou zákonodárce předmětnému přestupku přisuzuje, nicméně je třeba ji vnímat v kontextu sankcí, které zákon stanoví za jiné přestupky. V tomto ohledu lze konstatovat, že dle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu se za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 téhož zákona uloží pokuta ve výši 1500 až 2500 Kč, což je nejnižší sazba, kterou zákon o silničním provozu za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu vůbec ukládá, přičemž daný delikt neřadí mezi přestupky, za něž se dle § 125c odst. 6 zákona o silničním provozu ukládá zákaz činnosti v podobě zákazu řízení motorových vozidel. Lze mít tedy za to, že zákonodárce hodnotí předmětný delikt jako jeden z nejméně závažných dopravních přestupků.

[39] Zatímco předmětný přestupek typově patří mezi nejméně závažné a ze spisové dokumentace nevyplývají žádné okolnosti, které by jeho povahu činily v nyní posuzovaném případě závažnější, mobilní telefon je věc, jejíž hodnota se obvykle pohybuje přinejmenším v řádech tisíců korun, lze proto uzavřít, že hodnota mobilního telefonu je v tomto případě v nápadném nepoměru k povaze přestupku spáchaného v nyní posuzované věci.

[40] I v případech, kdy by hodnota odňaté věci nebyla v nápadném nepoměru k povaze konkrétního přestupku ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o Policii ČR, by se však uplatnil obecný požadavek na přiměřenost (v širším slova smyslu) zásahů orgánů policie do práv dotčených osob vyplývající nejen z ústavního pořádku, ale též z § 11 zákona o Policii ČR, podle něhož jsou policisté povinni dbát mj. o to, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem. Touto otázkou se však Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nezabýval, neboť by to bylo vzhledem k již uvedeným závěrům nadbytečné.

IV.

Závěr a náklady řízení

[41] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude Krajský soud v Brně vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[42] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. prosince 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu